

KÜLÖNFÉLÉK.

Az „Erdő“ cz. lap kiadóhivatala 1908 november hó 1-től kezdve az Országos Erdészeti Egyesület helyiségeibe, Budapest, V., Alkotmány utca 6. sz. alá helyeztetett át. A nevezett lapra vonatkozó előfizetési díjak, a lakváltozást illető bejelentések és reklamációk tehát ezentul a jelzett új címre küldendők. A szerkesztőség ezentul is Budapest, V., Zoltán-u. 16. sz. a. marad.

Az állami erdőtisztek ügye. Az állami erdőtisztek létszám-rendezése ügyében a földmivelésügyi miniszterium 1909. évi költségvetésének ismertetése kapcsán a következő, nyilván hivatalos forrásból eredő közlemény volt a napilapokban olvasható:

Az erdészeti tisztviselők létszámemelése sem tekinthető még véglegesnek, miután azonban ezen szolgálati ágazatnál a többi főiskolai előképzettséget feltételező szakmával egyenlő elbánást, kizárólag pénzügyi szempontokból az a körülmény hátráltatta, hogy ez a személyzet a rendszeresített s más állami tisztviselők által is élvezett fizetésén, pótlékon és létszámon felül fa- és földjárandóságot, illetőleg ezek megváltási árát is élvezi s az érdekelt tisztikar közgyűlése ezen mellékjárandóságokat a teljes létszámrendezés engedélyezése ellenében felajánlotta, a miniszter az indokolásban a tisztikar megnyugtatózásul megjegyzi, hogy mihelyt az említett mellékjárandóságok megszüntetésére nézve oly módozatot talál, amely úgy az államkincstár, mint a tisztviselők érdekeit egyaránt megvédi, azonnal, még pedig lehetőleg az 1910. évi állami költségvetés során fogja oly irányú előterjesztéseit megtenni, amelylyel az erdészeti tisztviselők létszáma, a többi hasonló elméleti előképzettséget feltételező tisztviselői létszámokkal, minden tekintetben egyenlősítettik.

Ez megfelel annak a válasznak, amelyet Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter az erdőtisztek küldöttségének adott és örvendetes tndomásul szolgálhat.*) Mindazonáltal éppenséggel nem volna helyénlévő, ha az állami erdőtisztek most már összetett kézzel várnák a jövődöket, mert még ezek után sem tartjuk kizártnak, hogy kísérlet tétetik más oldalról arra, hogy a földmivelésügyi miniszter ur igazságos jóakarátának érvényesülése elé akadályokat gördítsenek. Ismételten szükségesnek tartjuk tehát, hogy az állami erdőtisztek az országgyűlési képviselőket ügyüknek megnyerni és hathatós közbenjárásukat kieszközölni igyekezzenek. Hogy

*) Az 1909. évi állami költségvetésnek lapunk zártakor kézhez vett indokolása nem fedi egészen az idézett hivatalos hiradást, hanem a mellékjárandóságok megtartására keres módot. Az ügyre visszatérünk.

ez egyes esetekben már meg is történt, arról tudomásunk van. Így pl. tudjuk, hogy Földes János m. kir. erdőtanácsos mint a „Köztelek“ munkatársa az agrárius képviselőket és még más 6—7 képviselőt keresett fel soraival, de van tudomásunk hasonló agilitásról már tisztviselők részéről is.

A „Köztelek“, a gazdák lapja e hó 3-án megjelent számában rokonszenvesen emlékszik meg az állami erdőtisztek mozgalmáról.

Az erdőőri személyzet egyenruhája a gyakorlati követelményeknek sok tekintetben nem felel meg és sok kifogás tárgyát képezte már. Minthogy ebben az esetben nem lehet arra az álláspontra helyezkedni, amely a még kevésbé gyakorlatias erdő-tiszti egyenruhával szemben jogosult lehet, hogy t. i. hagyjuk azt szép csöndesen a divatból kimenni, érdemes e kérdéssel foglalkozni. Teszszük ezt abból az alkalmából, hogy több kincstári erdőhatóságnál az erdőőri személyzet az egyenruha ügyében gyűlést tartott és mert tudomást szereztünk egyik középhegységi kincstári erdőgondnokságnak hivatalos javaslatáról az egyenruha megváltoztatására nézve. A gyakorlati életből fakadt javaslat a következő:

A jelenlegi egyenruha semmi tekintetben sem megfelelő. Elsősorban a merev magas gallér és kemény sapka egyenesen emberkinzó alkotmány. Télen hideg, nyáron pedig tikkasztó s embert fojtogató s mindenre jó, csak arra nem, hogy a viselője benne kedvvel járja a hegyeket az idő viszontagságai között. A sötétbarna színe sem megfelelő. Viselője benne valóságos felkiáltójel az erdő csendjében s egyenes árulója annak, aki hivatva volna észrevétlenül az erdőn történő dolgokat megfigyelni. Éppen ezért nem is alkalmas a kihágók üldözésénél és elfogásánál sem, teljesen használhatlan pedig a cserkészetknél, mert sötét színe valósággal vadriasztó. Ez okból az erdőgondnokság területén magas vadászvendőgeinek szarvascserkészeteinél vezetőül beosztott erdőőrök nem is az előírásos egyenruhát, hanem csak szürkés lodenruhát viselhetnek. A külső szolgálatnál alkalmazott erdőőr szolgálatteljesítése már csak a táborba szállott katonáéval hasonlítható össze. Ő későn-korán, jó vagy rossz időben egyaránt köteles védkerületének terepnehézségeivel megküzdeni, neki tehát olyan ruházat kell, amely elsősorban kényelmes, nem feszélyez, könnyű s az idő viszontagságai ellen kellő védelmet nyújt és amellet oly színű, hogy a terephez simuljon és attól el ne üssön. Ezen feltételek legtöbbszörének, mint fent kifejtettem, a kincstári erdőőrök egyenruhája meg nem felel és ha a katonaságnál is már azzal foglalkoznak, hogy a kinzó kemény gallért lehajtott, kényelmes gallérral felcserélik, sőt tudtommal az „Alpenjäger“ zászlóaljknál ezt már meg is tették, úgy egye-

nesen a szolgálat érdekében fekvőnek gondolom, hogy ez a kincstári erdőőrök egyenruhájánál is megtörténjék. Legyen az új egyenruha minden czifraságtól mentes, kényelmes ruházat, gyenge olivzöld-árnyalattal bíró világos barnás-szürke lodenzövetből s álljon egy lehajtott széles gallerral, duplasoros át- és visszagombolható melletlél bíró s a hátoldalon kényelmesen, tehát nem derékba szabott, hanem egyenesen eső kabátból, a lehajtott galléréján az erdőőri rangjelvénynyel, fénytelen csontliszt-gombjain a kipréselt magyar koronával. Hozzá ugyanazon szövetből való nadrág, a hajtásán mindkét száron vékony zöld zsinórral és pedig a szolgálatban alól szűk nadrág, melyhez disznó- vagy marhabőr lábszárvédő hordandó, disz vagy ünnepi alkalmakra pedig pantallon. A csizma, mint hegyjárásra alkalmatlan lábbeli, teljesen kiküszöbölendő s helyébe az egyenruhához bakancs viselése volna rendelőndő. Az egyenruhához puha, inkább könnyű, nem magas és mérsékelt karimájú, leirt színű lodenkalap volna szabványozandó, zöld zsinórral és rajta nyírfajd farktoll, diszszel, mely disz a magyar koronát jelző, már feljebb leirt minőségű gombbal volna a kalaphoz baloldalt felerősítendő. Ezen egyenruhát leirt színű, de vízhatlanná avatott esőköpeny volna hivatva kiegészíteni és pedig a most divó s térden alul egy araszszal leéró s kámzsával ellátott praktikus kivitelben. Az ormótlan és izléstelen, inkább czégernek való eddigi sárgarézjelvény teljesen beszüntetendő volna, mert ezt pótolja teljesen az egyenruha; hogy azonban az erdőőr úgy a fegyverviselés tekintetében, mint hatóságok előtt szükség esetén, teljesen igazolhassa magát, azt ajánlanám, hogy a közigazgatási eskütétel alkalmával, az eddigi, rövid időn belül elrongyolódó eskübizonyítvány helyett állítatnék ki a közigazgatási hatóság által vászonpapíron vadászjegyalakú és nagyságu igazolvány, mely névre szól és bizonyítja, hogy az illető felesketett kincstári erdőőr s mint ilyen, vadász- és fegyveradómentes fegyverviselésre jogosított hatósági közege.

Ez alkalommal egyttal az u. n. szolgálati fegyver kérdését is felülvizsgálandónak véleménezem. A kincstári erdőterületeken ugyanis a vadászat kezelése immár belterjes, az összes bérlési szerződésekben biztosítva van tudtommal a bérlőknek, hogy az erdőszeti védszemélyzet a ragadozó vadat pusztítani köteles, sőt a személyzetnek rendeleteileg a ragadozó vad után lödíjak is vannak biztosítva. Ragadozó vadat pusztítani azonban az ezidőszert elírt s idejét régen mult „Werndl“ golyós szolgálati fegyverrel csak részben és nagyon csekély esélylyel lehet, használata bizonyos körülmények között mások életét veszélyezteteti s a végeredményében céljának többé meg nem felel. Helyébe kétsövű vadászfegyver volna szabványozandó, mely az erdőőrnek szintén megadja a kellő tekintélyt és szükség esetén önvédelemre szolgál. Ily szerűes fegyverrel aztán úgy a szárnyas, mint a lábas ragadozó vadat is pusztíthatja s az e tekintetben fennálló kötelezettségének is megfelelehet; amit eddig csak úgy tehet, ha a különben is nehéz, esetlen Werndl-fegyvert a fogason hagyja szolgáltni s magának szerűes fegyvert szereve, ezzel jár.

Az 1906. évi vadászati statisztikáról a földmivelésügyi miniszter a következő adatokat tette közzé:

	Magyarország	Horvát-Szlavon- ország	Összesen
A vadászterületek száma	23.548	—	—
„ kiterjedése	44,573.370	—	— k. h.
Ebből erdő	11,898.575	—	— k. h.

I. Elejtett hasznos vad :

	Darab	Darab	Darab
Szarvas	10.319	365	11.084
Dámvad	3.030	197	3.227
Őz	26.590	2.925	29.515
Zerge	238	10	248
Muflon	83	10	93
Vaddisznó	8.143	47	8.190
Mezei nyul	1,448.017	54.239	1,502.256
Üregi nyul	76.829	1.806	78.635
Vadpulyka	240	24	264
Siketfajd	472	35	507
Nyirfajd	299	—	299
Császármadár	8.159	—	8.159
Fácán	183.565	17.494	201.059
Fogoly	1,222.568	26.928	1,249.496
Fürj	217.574	14.407	231.981
Haris	13.617	467	14.084
Vadlud	17.091	707	17.798
Vadrucza	90.087	7.377	97.464
Szárca	30.234	—	30.234
Vizi csibe	3.413	—	3.413
Tuzok	1.238 (?)	90	1.328
Reznek	65	13	78
Daru	274	4	278
Erdei szalonka	40.075	6.761	46.836
Mocsári szalonka	18.489	644	19.133
Vadgalamb	40.187	5.499	45.686
Fenyves- és hurosrigó	24.446	—	24.446
Hasznos vad összesen	3,485.342	140.649	3,625.991

	Magyarország	Horvát-Szlavon- ország	Összesen
	Darab	Darab	Darab
<i>II. Elejtett kártékony vad:</i>			
Medve	243	2	245
Borz	3.152	1.016	4.168
Vidra	1.120	116	1.236
Hiuz	59	—	59
Farkas	546	35	581
Vadmacska	4.061	984	5.045
Róka	47.899	6.521	54.420
Nyest	4.898	1.108	6.006
Görény	16.642	2.377	19.019
Menyét	38.132	7.421	45.553
Sas	8.039	872	8.911
Keselyü	1.603 (?)	4.737	6.340
Sólyom	9.009	2.918	11.927
Kánya	48.635	971	49.606
Ölyv	18.717	—	18.717
Vércse	50.883	5.357	56.240
Örvöly	2.715	—	2.715
Héja	19.861	—	19.861
Füles bagoly	10.998 (?)	595	11.593
Egyéb bagoly	14.101	4.637	18.738
Sirály	1.682	107	1.795
Kormorán	915 (?)	—	915
Holló	14.045 (?)	4.927	18.972
Varjufélék	426.685	43.347	470.032
Szarka	203.192	23.255	226.447
Szajkófélék	23.635	6.598	38.233
Örgébics	19.868	—	19.868
Gémfélék	5.739	828	6.567
Buvárfélék	3.221	385	3.606
Vöcsök	3.347	—	3.347
Gólya	3.546	239	3.785
Kártékony vad összesen	1,007.194	119.353	1,126.547
Kóbor eb és macska	96.096	18.667	116.763

A statisztika egyes tételei kételyt támasztanak bennünk helyeségükre nézve. Így határozottan kétségbe vonjuk, hogy manapság egy évben több mint 1200 tuzok essék hazánkban, hogy a lőtt keselyük száma 1603, a sasoké 8039 legyen. Utóbbiak között bizonyára számos kisebb ragadozó szerepel. A 10.998 füles bagoly is feltűnő s a hollóknak 14.045-tel kimutatott számában is bizonyára több a varju, mint a holló.

Halálozások. *Báró Majthényi László* v. b. t. t. cs. és k. kamarás, főrendiházi tag, az Országos Erdészeti Egyesület alapító tagja 88. évében Lukanényén f. hó 7-én elhunyt.

Neviczky Miklós m. k. főerdész, az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagja, hosszas szenvedés után f. hó 4-én Budapesten elhunyt.

Czibulka Soma urad. erdőmester (Polhora), az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagja, elhunyt.

Béke hamvaikra!

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Dietl Ágost* m. kir. főerdészt — saját kérelmére — állandó nyugalomba helyezte.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Koschatzky Rezső* m. kir. erdész Szepesófaluból (Libetbánya helyett) Turócszentmártonba (erdőgondnoknak) és *Asbóth István* m. kir. erdészt Besztercebányáról (Turócszentmárton helyett) Libetbányára (erdőgondnoknak) helyezte át.

